

[Sneum.]

Landsdele, og at en Telegrafbygning i Tønder skal anvendes til Opbevaring af de sønderjydske Arkivalier. Jeg maa straks sige, at mit Parti er meget betænkelig ved at gaa med til dette Lovforslags Gennemførelse. Bemærkningerne til Lovforslaget og Ministerens Forelæggelsestale har ikke overbevist os om, at Ministeren med dette Lovforslag netop har truffet det rette. Den Ordning, der blev truffet i 1922, hvorefter de sønderjydske Arkivalier blev opbevaret i et Arkivdepot i Aabenraa, var jo midlertidig. Man samlede her de Arkivalier, der fandtes i Landsdelene og som skulde afleveres til et Landsarkiv, og en Del af de Arkivalier, som blev udleveret fra Kiel, blev ogsaa ført til Aabenraa. Nu klages der over Pladsmangel, siger Ministeren, og han tilføjer, at Lokalteterne er saaledes, at de vanskeliggør Brug af Arkivdepotets Samlinger, og derfor foreslaar han, at det hele skal flyttes over til Tønder, hvor Staten har en Telegrafbygning, som ikke benyttes, og Bekostningen ved denne Flytning er anslaaet til 50 000 Kr. Vi fra vor Side ser ikke nogen Grund til nu at flytte de sønderjydske Arkivalier til Tønder. I Aabenraa er de jo opbevaret i Kredshuset. I Bemærkningerne til Lovforslaget peger Ministeren paa, at Staten ejer Navigationsskolen i Aabenraa, og man faar ikke det Indtryk, at Navigationsskolen er ganske uegnet som Opbevaringssted for Arkivalierne — maaske var der her en foreløbig Udvej at finde.

I det hele taget maa vi fra vor Side hævde, at Tiden ikke er til Forhøjelse af Statens Udgifter—Talen om, at viskal nedad med Statens Udgifter er jo heller ikke fremmed for den nuværende Regering. Vi maa derfor mene, at den bedste og i Længden den billigste Ordning af den foreliggende Sag vil være at flytte de sønderjydske Arkivalier enten til Arkivet i Odense eller til Arkivet i Viborg. Der er ingen Tvivl om, at Driftsudgifterne paa den Maade vil blive mindst. Muligvis bliver der Tale om Udvidelser ved det Landsarkiv, hvortil de sønderjydske Arkivalier flyttes hen; der foreligger imidlertid ingen Beregning over Størrelsen af det Beløb, der vil medgaa til en saadan Udvidelse — den vil naturligvis koste noget, men man maa ogsaa regne med, at hverken i Aabenraa eller eventuelt i Tønder har man Lokalteterne gratis — men det er i hvert Fald givet, at Driften af to Landsarkiver i Jylland vil blive dyrere end Driften af eet større Landsarkiv.

Vi maa derfor forlange Lovforslaget henvist til et Udvalg, som kan overveje

Sagen. Vi er villige til at optage en saglig Forhandling i Udvalget, da vi ogsaa mener, at de sønderjydske Arkivalier bør opbevares paa betryggende Maade og gøres tilgængelige for praktisk og videnskabelig Brug, men vi mener tillige, at der bør tages økonomiske Hensyn.

Holger Andersen: Det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen begyndte indledende med at sige, at det var et let overskueligt Lovforslag, den højtærede Undervisningsminister her havde fremsat, og heri maa man naturligvis give den ærede Ordfører for Venstre Medhold. Men de Udtalelser, som nu lød fra den ærede socialdemokratiske Ordfører, viste jo, at man fra dette Partis Side i alle Tilfælde har en hel Række Indvendinger mod dette Lovforslag. Vi fra konservativ Side kan dog give Lovforslaget vor Tilslutning og vil gerne være med til at fremme det saa hurtigt som muligt. Men selvfølgelig kan vi ikke have noget som helst imod, at de Synspunkter, som her er ført frem fra socialdemokratisk Side, og af hvilke jeg maa erkende, at en hel Del er fuldstændig saglige, undergives en nøjere Undersøgelse i et Udvalg. Den Ordning, der oprettedes i 1922, var rent midlertidig, som det ogsaa ses af Bemærkningerne til det fremsatte Lovforslag. Der udstedtes under 18. August 1923 en Bekendtgørelse om første Aflevering af Arkivalier fra Embederne i de sønderjydske Landsdele til det nyoprettede midlertidige Arkivdepot i Aabenraa. I dette Arkivdepot skulde opbevares en hel Del Arkivsager fra Embederne i den Del af Sønderjylland, der ved Genforeningen kom tilbage til Danmark, sammen med Arkivsager, der i Henhold til den danske Overenskomst af 10. April 1922 vilde blive udleveret fra de tyske Arkiver, specielt Arkivet i Kiel. Saa vidt jeg ved — men det vil naturligvis den højtærede Undervisningsminister kunne give os Oplysning om — er en Del af disse Arkivsager opbevaret i Rigsarkivet, medens andre er blevet opbevaret i det midlertidige Arkivdepot i Aabenraa. Men man har ikke kunnet modtage alle de udleverede Arkivsager fra Kiel til Opbevaring i Arkivdepotet i Aabenraa, og det er en af Grundene til, at det foreliggende Lovforslag fremsættes.

Den socialdemokratiske Ordfører har rejst det Spørgsmaal, om man ikke snarere burde nøjes med eet Landsarkiv for Jylland, og mener, at det i alt Fald vil blive væsentligt billigere at drive et Landsarkiv for hele Jylland. Efter de Bemærkninger, der ledsager dette Lovforslag, kan dette